

Lapsella on oikeus ilmaista mielipiteensä ja tulla kuulluksi

Lastensuojelun edunvalvoja

Lastensuojelun edunvalvonta perustuu lastensuojelulain 22 §:ään. Sosiaalitoimen velvollisuus on hakea lapselle edunvalvojaa, jos huoltaja ei voi puolueettomasti valvoa lapsen etua ja samalla edunvalvojan määrääminen on tarpeellista asian selvittämiseksi tai lapsen edun turvaamiseksi. Edunvalvoja toimii huoltajan sijaan määrättyssä asiassa lapsen puhevallan käyttäjänä.

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

Lastensuojelun edunvalvoja vahvistaa lastensuojelun päätöksenteossa

- lapsen osallisuutta
- lapsen edun toteutumista
- lapsen puhevallan käyttöä häntä itseään koskevilla asioilla

Milloin lastensuojelun edunvalvojan hakemista tulee harkita?

Kun huoltaja ei kykene edustamaan lasta puolueettomasti, esimerkiksi jos

- huoltajaa tai hänelle läheistä henkilöä epäillään lapseen kohdistuneesta rikoksesta
- huoltaja ei terveydellisistä syistä kykene edustamaan lasta
- huoltajat eivät kykene riittävästi erottamaan omia ja lapsen tarpeita käyttäessään lapsen puhevaltaa esimerkiksi huostaanotto- tai asiakassuunnitelmatilanteissa.
- huoltaja ei osallistu lasta koskevien asioiden käsittelyyn

Edunvalvojan tarvetta on hyvä arvioida

- lastensuojeluasiakkuuden alkaessa
- asiakassuunnitelman tekemisen yhteydessä
- huostaanottotilanteissa
- sijoitustarpeen arvioinnin yhteydessä
- poliisin tutkintapyynnön yhteydessä

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän velvollisuus on huolehtia siitä, että lapselle haetaan tarvittaessa edunvalvoja (Lsl 24§)

Hakija voi olla maistraatti, sosiaalihuollosta vastaava toimielin tai huoltaja itse

Maistraatti tai käräjäoikeus tekee päätöksen

Päätös määrittää valtuudet ja toimialan

Kun toimeksianto on suoritettu

Miten lastensuojelun edunvalvojaa haetaan?

- www.lastensuojelunedunvalvonta.fi
 - edunvalvojan hakemiseen liittyvät ohjeet ja tarvittavat lomakkeet
 - "Löydä edunvalvoja" -hakukone, johon pätevät, lapsen asioihin perehtyneet edunvalvojat päivittävät tietojaan
 - Lastensuojelun edunvalvonnan käsikirja pdf-muodossa
- Lastensuojelun edunvalvojakoulutusten myötä on koulutettu lähes kaksisataa lastensuojeluasioihin erikoistunutta edunvalvojaa
- lastensuojelun edunvalvojan määräästä haetaan maistraatista tai käräjäoikeudesta

Mitä lastensuojelun edunvalvoja tekee?

- käyttää huoltajan sijasta lapsen puhevaltaa määräyksen mukaisessa tehtävässä
- tutustuu lapseen, keskustelee lapsen tilanteesta, antaa tietoa lapselle
- selvittää lapsen toivomuksen ja mielipiteen ja tuo esille lapsen edun kannalta parhaan ratkaisun
- osallistuu lapsen kanssa tai lapsen edustajana lastensuojelun neuvotteluihin tai oikeudenkäynteihin
- voi olla lapsen edustaja myös rikosprosessissa jolloin hän hoitaa lapsen asiaa yhdessä oikeusavustajan kanssa.

Lastensuojelulaki 22 §: Edunvalvojan määrääminen huoltajan sijaiseksi

Lapselle tulee lastensuojeluasiassa määrätä edunvalvoja käyttämään huoltajan sijasta lapsen puhevaltaa, jos

- 1) on perusteltu syy olettaa, ettei huoltaja voi puolueettomasti valvoa lapsen etua asiassa; ja
- 2) edunvalvojan määrääminen on tarpeen asian selvittämiseksi tai muutoin lapsen edun turvaamiseksi

Hakemuksen edunvalvojan määräämiseksi voi tehdä holhous-toimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuna holhousviranomaisena toimiva maistraatti, sosiaalihuollosta vastaava toimielin tai huoltaja itse.

Holhousviranomaisena toimiva maistraatti voi määrätä edunvalvojan, jos huoltaja ja sosiaalihuollosta vastaava toimielin ovat siitä yksimieliset. Muutoin edunvalvojan määrää tuomioistuin. Edunvalvojan määräämiseen sovelletaan, mitä holhoustoimesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään sijaisen määräämisestä edunvalvojalle.

Pelastakaa Lasten lastensuojelun edunvalvojatoiminta

- taustalla vuodesta 2005 toiminut kehittämishanke
- vaikuttaa yhteistyössä järjestöjen ja julkisen sektorin kanssa
- tavoitteena on, että lapsen oikeus saada tarvittaessa lasten edustamiseen ja lastensuojeluasioihin perehtynyt edunvalvoja toteutuisi koko maassa
- kerää, tuottaa ja jakaa tietoa
- järjestää viranomaisille koulutusta lastensuojelun edunvalvojan tarpeen arvioinnista
- kouluttaa lastensuojelun edunvalvoja ja järjestää vertaistukea edunvalvojien verkostolle
- kokoaa yhteen toiminnan kehittäjiä eri puolilta Suomea

Lisätiedot:

Kehittämispäällikkö Paula Marjomaa
Lastensuojelun edunvalvojatoiminnan koordinaattori Milja Laakso

Pelastakaa Lasten lakimiespalvelun juridista konsultaatiota voi käyttää myös lastensuojelun edunvalvontaan liittyvissä kysymyksissä:

Lakimies Maria Haarajoki, lastensuojelun lakimiespalvelu
puhelin 0600 12 323 (2,20 € min), arkisin klo 10-14

Kaikissa Pelastakaa Lasten viidessä aluetoimistossa on käytettävissä lapsen edustamiseen ja edunvalvojatyöhön perehtyneitä lastensuojelun edunvalvoja.

puhelin 010 843 5000
sähköposti etunimi.sukunimi@pelastakaalapset.fi

www.pelastakaalapset.fi
www.lastensuojelunedunvalvonta.fi

